

AMERIKANSKI SLOVENEK

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo D. S. D.

Organ of the Best Element of Americanized Slovenians. It covers News and Contains Matters of Special Importance to Them Not Found Elsewhere

American in Spirit. Foreign in Language Only. Best advertising medium to reach a quarter million Slovenians in the United States. Rates on request

STEVILKA 85.

JOLIET, ILLINOIS, 17, SEPTEMBRA 1918.

LETNIK XXVII.

Američani slavno zmagali ter ujeli nad 20.000 Nemcev.

Hrabri vojniki generala Pershinga so v drzni ofenzivi zavzeli St. Mihielski "žep" ali umol, osvobodili do petdeset vasi v dveh dneh in sedaj že obstreljujejo nemško trdnjavo Metz.

Na balkanski fronti zopet nekaj bojev, v katerih Bolgari poraženi.

ZAPADNA FRONTA.
True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Američani zavzeli St. Mihiel.
Pariz, 12. sept. — Ameriška armada generala John J. Pershinga — vse ameriška armada — je prvokrat udarila danes v odseku St. Mihiela in nocoj je velik tristranski umol, ki je šel vzhajati med Verdunom in Nancyjem, strl na obeh straneh.

Napad, ki se je začel davi zarana, je raztegal na južni strani v daljavo dvanajstih milj, od St. Mihiela do Pont-a-Moussona, in severno od St. Mihiela v daljavo osmih milj. Francoske čete, sodelujoče z Američani, so udarile na južni točki umola pri St. Mihielu.

Napredovali tri do pet milj.
Po nocojšnjih brzovjavih z bojne fronte so Američani napredovali na obeh frontah od treh do petih milj, zavzeli nad trinajst vasi in še prodirajo. Ameriška konjica, nastopajoča v ozadju, je odrezala nekaj nemških čet v boju na južnem koncu umola.

Ofenziva, prva, ki so jo podjeli Američani v večji meri, je pod neprednim vodstvom generala Pershinga bila očrtana po ameriskem štabu ter je izvrševana po ameriških častnikih in četah. Tanki, topovi, zrakoplovi, celo ozke tračnice, po katerih vozijo strelivo v ospredje, — vse je ameriško.

Samo velike vasi imenovane.
Vzhodno od St. Mihiela so Američani zavzeli Thiaucourt, Pannes in Nonard. Severno od St. Mihiela so vo-

jaki generala Pershinga zavzeli Combres in prodri do zapadnih predkrajev Donmartin La Montagne, kakih šest ali sedem milj navzgor proti Verdunu, kakor tudi do Les-Epargesa. Drugi manjši kraji so bili zavzeti v prodiranju, ki je bilo tako naglo, da so bile imenovane očitno le večje vasi.

Ameriška konjica nastopa nocoj baje v sosesčini Vigneullea, deset milj severovzhodno od St. Mihiela in na videz v ozadju Nemcev, ki se bojujejo na južnem koncu umola. Verjetno ni, da bi mogle te nemške čete uteci ujetju ali usmrčenju.

Blizu velike trdnjave Metz.

Odsek St. Mihiel je ena najmočnejše utrjenih front cele nemške linije. Ponta-Mousson, na desni ameriške napadne linije, je samo petnajst milj južno od utrjenega sovražnikovega mesta Metz. Znatno napredovanje v tej krajini bo omogočilo, da bodo dalekosto trdnjavi lahko obstreljevali to nemško trdnjavo. Dobro napredovanje tukaj utegne tudi prisiliti popolno preuredbo nemške linije drugod.

Več nego 1000 Nemcev je bilo ujetih in drugi prihajajo nazaj v ozadje.

Po topniškem tornado.

Napad je bil začel davi ob 5. uri po pripravi s topniškim tornado, ki je trajal štiri ure. Lahki, srednji in težki topovi so metali v nemške postojanke plinove, zelo raznesne in srapseslike izstrelke. Ves trikotnik na milje nazaj je bil pekel raznesne kovine, ki je zaduševala sovražnikove postojanke.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Ujeli nad 12,000 Nemcev.

Pariz, 13. sept. — Zunanje trdnjave utrjenega mesta Metz so v topovskem streljaju, St.-Mihielski klin je bil razdejan in več nego 12,000 ujetnikov in do sto topov je bilo dobljenih in jih bo prejkone še več vsled ofenzive, ki jo je začela včeraj zarana armada generala Pershinga med rekama Muese in Moselle.

Nocoj lahko gledajo ob mejah bojujoči se Američani prek reke Moselle na nemško zemljo. Nobenega znamenja ni, da se je njihov napad ustavil, vkljub ranejšim naznanilom, da je bil isti namenjen samo za omejene cilje.

Napredovali devet milj.

Po brzovjavah z bojne fronte so Američani prodri do deset milj ponedelkom obnovivši svoj napad s svitom davi.

Kolikor je znano, drži strelna črta sedaj od Pagnya ob reki Moselle in ob nemški meji naravnost zapadno skozi Hattonville, odondod severno ob vzhodni višavki tik reke Muese do Verdunskega okraja.

Fronta je bila sedaj skrajšana od razdalje več nego štiridesetih milj na manj nego dvajset.

Osvobodili nad 50 krajev.

Z zavzetjem umola so Američani, z malo francosko pomočjo, ne le odstranili nemško nevarnost v tej krajini, marveč tudi osvobodili veliko število francoskih vasi. Mapa kaže, da mora biti to število dokaj nad dvajset, čeprav so mnogi kraji majhni.

Isto napredovanje je tudi očistilo železniško progo, držečo iz Verduna v Commercy, Toul in Nancy ter bo zelo olajšalo premikanje zavezniških čet in zalog v tej krajini. Kratek kos proge, držečo iz Flireya severno skozi Thiaucourt, je bil tudi zavzet nazaj. Vse te železnične proge so bile najdene v dobrem stanju.

Berlin priznava poraz.

Iz Berlina prihaja sledeče priznanje po nemškem glavnem stanu: V pričakovanju napada po Francozih in Američanih na St.-Mihielski umol smo začeli zapuščati ta umol pred nekaj dnevi.

"Med nočjo je bila izpraznitev (St.-Mihielskega) umola, ki je bil podvržen obkoljenju in ki je bil uvaževan nekaj let. Je bila dovršena brez motenja."

"Po načrtu."

Berlinska trditve, da je bil St.-Mihielski odsek zapuščan "po načrtu", je vzbudila tu nekoliko smeha. V prvi vrsti so našli mesto St. Mihiel in vse druge zavzete vasi v dobrem stanju. To ni značilno za Nemca, kadar se umakne prostovoljno.

Slično so bile železniške proge dejansko nepoškodovane in morda sedaj prevažajo strelivo, ki se meče na sovražnika. Nadalje je komaj verjetno, da se je 12,000 Nemcev vdalo "po načrtu".

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Avstrijci krili umik Nemcev.

Dunaj, 13. sept., prek Londona. — Današnje naznanilo vojne urada pravi:

V st.-mihielskem odseku zapadne fronte so Avstro-Ogri od Combrške višave (severno od St. Mihiela) zavarovali sistematično umikanje Nemcev.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

350 Avstrijcev ujetih.

Z ameriški četami v Lorraine, 13. sept., 10:30 predp. (Po Associated Press. — Med ujetniki je 350 Avstro-Ogrov. To je prvi trdni dokaz, da se Avstrijci v velikem številu rabijo na temu delu linije.

V večini slučajev so se ujetniki primeroma upirali pred vdajo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Nemški protinapadi strti.

Z ameriški na fronti pred Metzom, 14. sept. — Ameriško navkrižno streljanje je zadušilo močne nemške protinapade, podjete proti naši novi fronti med Thiaucourtom in reko Moselle ponoči.

Ti napadi so bili prvo znamenje, da se sovražnik nanova organizira. Število ujetnikov in uplenjenih topov narašča.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Ujetnikov skupaj 20,000

Pariz, 14. sept. Nemških ujetnikov, ki so prišli v roke četam generala Pershinga izza pričetka ameriške ofenzive v St.-Mihielskem odseku v četrtek, je bilo skupaj 20,000. Ujetniki se dohajajo.

Največja oddaljenost novih postojank, zavzetih po ameriških četah, je trinajst milj od prejšnje linije. Notranji "žep" se ni bil očiščen in pričakovati je, da bo še več topov uplenjenih.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Američani se bližajo Metz.

London, 15. sept., 6:25 pop. (Po Associated Press.) — Gen. Pershinga armada lepo napreduje, po novicah tega popoldne. Od večerajšnjega popoldne so napredovale od dve do tri milje na trideset milj široki fronti, in trdnjavski topovi mesta Metz so jo začeli obstreljevati.

LAŠKA FRONTA.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Zmerno topniško bojevanje.

Rim, 13. sept. — Zmerno topniško bojevanje na vsej fronti je naznanil danes vojni urad.

"Na vsej fronti je bilo prav zmerno topniško bojevanje," pravi naznanilo. "Močan, italijanski oddelek je prodrl v sovražnikovo postojanko v Daonski dolini pri Pramaggiore, uničil v ljuštenju bojno posadko enega stražišča in dovedel nazaj nekaj preživelcev kot ujetnike.

"V Lagarinski dolini severno od gore Grappe in na levem bregu srednje Piave so naše patrole v napadnih podjetjih prizadele izgub sovražniku, poškodovale njegove branike in ujele dvajset mož.

"Sovražnikov oddelek, ki je poskušal napasti Monte Asolone, je bil ta-

Kajzer in Avstrija prosita za mir.

Avstro-ogrška vlada predlaga "nevezalen" razgovor med zastopniki vseh narodov v vojni.

ENTENTA SE NE DA PREVARITI.

Avstro-ogrška v zadregi vsled pripoznanja Čehoslovakov po Z. D.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Kajzer ponuja mir Belgiji.

London, 15. sept. — Nemčija je predložila končno mirovno ponudbo Belgiji, po tukaj prejeti brzovjavi.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Avstrija za "nevezalen" razgovor.

Amsterdam, 15. sept. (Po Associated

koj protinapaden in je pobegnil, zapustivši ujetnikov v naših rokah."

Rim poroča uspešen napad.

Rim, 15. sept. — Danes izdano naznanilo vojne urada se glasi: "Pehotni in artiljski oddelki so po kratkem, ali izdatnem topniškem bombardovanju ter podpirani po nizko letečih zrakoplovih včeraj zjutraj napadli in zavzeli celo sovražnikovo omrežje branikov na Grouvelli, južno od Corte. Med 343 ujetniki je bilo dvanajst častnikov. Število strojnih pušk, na stotine pušk in obilo vojnih zalog je bilo uplenjenih."

BALKANSKA FRONTA.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Dunaj poroča uspeh.

Dunaj, 12. sept. — "Uspešen napad na greben Tomrorica v Albaniji nam je dal posest sovražnikove postojanke na nekaterih točkah," pravi današnje službeno naznanilo avstrijskega vojne urada.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Parisko poročilo.

Pariz, 14. sept. — Francoski vojni urad je izdal seldece naznanilo o podjetjih v Albaniji.

"Bližnji Vzhod, 12. sept. — Živahni obojestranski topniški boji in patrolni spopadi so bili na številnih točkah ob fronti.

"Zapadno od reke Vardar je bil sovražnikov napad proti novim postojankam britanskim odbit s težkimi izgubami. Število neprijateljev je bilo ujetih.

"Zrakoplovstvo: Britanski zrakoplovi so bombardovali sovražnikove naprave v dolini reke Strune."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Topniško bojevanje.

Pariz, 15. sept. — Naznanilo vojne urada o podjetjih na vzhodu pravi: "Dne 13. sept. bilo je obojestransko topniško bojevanje med reko Verdun in ovinkom Črne reke."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Ženske in otroci med žrtvami.

London, petek, 13. sept., zakesnelo. — Britanski parnik "Galway Castle", velik 7,988 kron, je bil torpediran v četrtek in se je pogreznil davi. Imel je 960 oseb na krovu, od katerih je bilo baje 771 rešenih. Med 189 pogrešanih je 120 potnikov, 36 pomorskih in vojaških častnikov in mož ter 33 mornarjev.

Devetdeset pogrešanih potnikov tretjega razreda je bilo brez izjeme žensk in otrok. Med potniki je bilo 300 žensk in otrok. Trupla treh mrtvih otrok so bila spravljena na brežino. Kapitan in mnogi častniki so bili baje še na krovu ladje, ko jo je bilo poslednjič videti.

IZJAVA GOSP. BOGUMILA VOŠNJAKA, ČLANA JUG. ODBORA U LONDONU.

Ker se je na osnovi poročila nekega ameriškega lista povsem krivo tolmačil razgovor Don Nika Grskoviča in dra. Bogumila Vošnjaka, z državnim tajnikom, g. Lansingom, je potrebno resnici na ljubo, da se stvar pojasni. To je tem bolj potrebno, ker neki ljudje skušajo zaviti to stvar tako, da bi ona koristila interesom njihove stranke.

Jugoslovanski narodni svet v Washingtonu se samo poteguje, da bo Jugoslovanski Odbor v Londonu ne samo kakor doslej faktično, ampak tudi zakonito priznan kot nosilec gibanja za osvobojenje in ujedinjenje Jugoslovansko Avstro-Ogrske. Iz tega je razvidno, da člani Jugoslovanskega narodnega sveta niso mogli prositi, da bi Amerika priznala to ali ono državno obliko.

V razgovoru z g. Lansingom, odgovarjajoč na vprašanje, kako bo urejena Jugoslavija, sem pa povdarjal, da je ureditev ustavnih vprašanj posej ustavodajne skupščine vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov. Bogumil Vošnjak.

Press.) — Raztezajoče vabilo na vse vojne države, da začno neobvezne razgovore v kakem nevtralnem kraju, je avstro-ogrška vlada izjavila, da bi bil namen konference, zagotoviti izmenjevanje pogajanja videti obetavnejši.

Avstrijski predlog, ki je bil brzojavljen semkaj iz Dunaja v uradnem naznanilu, navsuetje, naj bi se vojna ne prekinita in da "naj bi šli razgovori samo tako daleč, da nudijo up na uspeh."

Predlog poziva vse vojskujoče se, poslati delegate za "zaupen in nevezalen razgovor o temeljnih načelih za sklep miru, v kakem kraju kakšne nevtralne dežele in v bližnjem času, o čemur bi se morali šele dogovoriti."

Poslala alirancem noto.

Predlog pravi, da bi konferenca bila posvetovanje "delegatov" ki bi jim bilo naročeno, dati na znanje drug drugemu mišljenje svojih vlad gled tistih načel in sprejeti podobna oznanila, kakor tudi zahtevati in dati odkritosrčna in poštena pojasnila o vseh tistih točkah, ki se morajo na tanko določiti".

Vlada naznanja, da je bila nota z njenimi nasveti naslovljena na razne vojskujoče se vlasti in da je bila Sveta stolica obveščena o predlogu v posebni noti.

Vladam nevtralnih držav je bil tudi naznanjen predlog.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Avstrija sredstvo Nemčije.

London, 15. sept. — "Avstrija je zopet sredstvo Nemčije," je bila splošna razlaga v Londonu danes, ko je bila objavljena novica o avstrijskem vabilu na vojskujoče se "k zaupnim neobveznim razgovoru v kakem nevtralnem središču". Smatrali niso za presenetljivo, da je Avstrija sprožila gibanje v dosegu miru, kajti Dunaj je bil izza prvih dni septembra prizorišče mnogih posvetov med državni centralnih vlasti in vladarji tvetonskih zaveznikov.

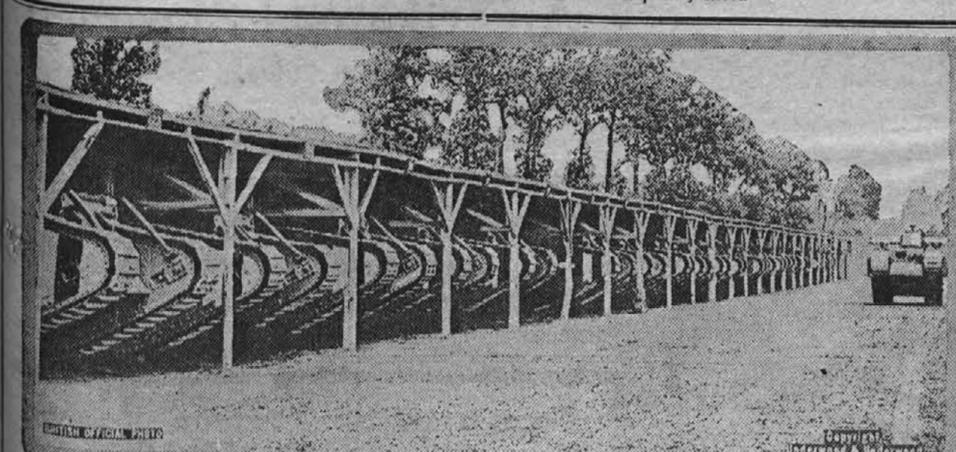
Predzadnji teden je bil tam admiral von Hintze, nemški minister zunanjih stvari. Imel je dolg posvet v baronom Burianom, avstro-ogrskim ministrom zunanjih stvari, nakar je bil sprejet v avdienci po cesarju Karlu.

Enako se je bolgarski kralj Ferdinand med svojim povratom v Sofijo eno uro pogovarjal s cesarjem Karlom. Talaat paša, turški veliki vezir, se je tudi mudil na Dunaju in v Bidimpešti, kjer je v razgovorih izjavljal, da ni vojaška zmaga sedaj na nobeni strani mogoča.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Wilson prejkone zavrže predlog.

Washington, D. C., 15. sept. — Dočim se tovtovski veselili trudita, zapeljati (Nadaljevanje na 3. strani.)

NEKAJ BRITANSKIH TANKOV, KI MEČKAJO HUNE.

RANJENI AMERIKANCI V HICHMONDU, ANGLIJI.

Mnogo ameriških vojakov, ranjenih v bojevanju na Francoskem, se zdrave v bolnišnicah na Angleskem.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891. Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkomp. l. 1899.

Za združene države na leto...\$2.50 Za združene države za pol leta \$1.50 Za inozemstvo na leto...\$3.50 Za inozemstvo za pol leta...\$2.00

PLAČUJE SE VNAPREJ. Dopisi in denarne pošiljave naj se pošiljajo na: AMERIKANSKI SLOVENEK Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznačijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo. Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill. 16. sept. — Izvanredna seja Podružnice Knezoškof Jeglič št. 5 S. N. Z. se bo vršila v četrtek, dne 19. t. m., zvečer ob polosmih v dvorani K. S. K. J., in sicer vsled izredno važnih vprašanj, ki so nastala v zadnjih dneh glede Slovenske Narodne Zveze in ki zahtevajo nujno rešitev.

Na seji bo navzoč tudi dr. Drago Marušič iz Washingtona, D. C., ki poda neka pojasnila glede "Izjave g. Bogumila Vošnjaka", natisnjene na 1. strani te št. A. S. Četrtkova izvanredna seja bo torej velevažna in nenavadno zanimiva za vsakega, ki se je udeležil. Vsi člani podružnice so nujno naprošeni, da gotovo pridejo na to sejo.

Vabljeni so tudi vsi ostali Slovenci iz Joliet in Rockdala na to izvanredno sejo, ker se bodo razpravljala vprašanja splošne važnosti za slovenski narod v novi in stari domovini. Zatorej pridite v četrtek zvečer!

Fair ali cerkvena veselica. V našem "Cerkvenem Glasniku" čitamo: V začetku meseca novembra 1918 bomo imeli pri cerkvi sv. Jožefa cerkveno veselico ali takomenovani cerkveni "fair", ktere čisti dobiček je namenjen za pokritev velikih cerkvenih stroškov.

Kakor druge župnije, tako je imela naša župnija zadnje leto manj dohodkov kakor po navadi in to zaradi velike draginje, in da pokrijemo cerkvene stroške, kteri so zaradi vojske narasli, smo bili primorani napraviti to veselico v pomoč naši cerkvi sv. Jožefa.

Pozdrav iz Anglije. Mr. Max F. Rolih, ki je dne 26. julija odšel kot prvi slovenski dobrovoljnik iz Joliet v Jugoslovansko armado na Balkanu, nam piše iz Southampton na Angliškem z dne 16. avgusta: Pošiljam ti čede pozdravov iz krasne Anglije. Dal Bog srečno še enkrat nazaj priti. Max F. Rolih.

Miss Theresa Nemanich, hčerka g. Antona Nemanich in ena najboljših igralk našega diletanskega odra, je odšla v petek na počitnice na farmo g. Blaža Chulika pri Clintonu, Ia., odkoder nam poroča, da je farma res lepa in polna grozdja.

12,384 novih registrirancev. Uradne številke, izdane v soboto po trojnih nabornih komisijah za Joliet in okraj Will, kažejo, da je bilo registriranih v četrtek 12,384 moških v starosti od 18. do 45. leta, ki poprej še niso bili registrirani.

Jeklarji se organizirajo. "American Federation of Labor" bo imela v kratkem do 10.000 novih članov v Jolietu in Rockdalu. Včeraj (v nedeljo) popoldne se je vršil v slovaški cerkvi sv. Cirila in Metoda na Henderson avenue prvi shod jolietških jeklarjev v svrhu unijske organizacije. Udeležba je bila tako velika, da niti polovica došlecev ni mogla vstopiti v dvorano. Tekom popoldneva in večera se je vpisalo več nego 1.200 novih članov. Za zdaj se organizirajo samo zaposlenci Illinois Steel-družbe. Potem pridejo na vrsto zaposlenci Scott street-tovarne in rockdalskih tvornic American Steel & Wire-družbe. Še nekoliko o tem prihodnjic.

Tudi Eddy Stukel pri vojaki. Miss Antonia Stukel nam poroča, da je njen brat Edward Stukel, ki se je nahajal s svojim očetom na farmi v Montani, pred štirimi tedni moral med vojake in se nahaja zdaj kot mornarski novinec v taborišču na More Islandu, Cal. Njegov brat John je odšel med vojake že pred par meseci. In tako ima g. Joseph Stukel dva sina v Stric-Samovi službi.

Ali ne boste posodili svojih prihrankov slavni vladi Združenih Držav, ako drugi žrtvujejo svoja življenja v vojni, katero vodi Stric Sam za osvoboditev vseh teptanih narodov in narodov? Kupujte vojno-varčevalne znamke (War Savings Stamps)!

Preklic licence. A. T., rodom Hrvat ki je vodil salun pod h. št. 107 Ruby street, je moral danes zapreti svojo gostilno po ukazu župana Barberja in njegova salunska licence je bila preklicana radi kršenja mestne odredbe o določenih urah za zapiranje saluna in ker je bil salun na slabem glasu.

Nikar ne trošite denarja za potratno in nagizdo, kajti v vojnem času smo. Kupujte samo potrebne stvari in vojno-varčevalne znamke.

Okrožno sodišče. Septembrska doba okrožnega sodišča (circuit court) je bila otvorjena danes dopoldne ob 10. uri.

La Salle, Ill., 9. sept. 1918. — Cenj. g. urednik Amer. Slovenca! Pa prosim lepo, da mi odmerite za enkrat malo več prostora, to pa zato, ker imam dosti poročati.

Dne 2. sept. t. l. sem se odpeljal iz La Salle, Ill., po železnici v Joliet, Ill., na tretje glavno zborovanje ali konvencijo D. S. D., ki se je začela dne 3. sept. Zborovalo se je v stari šoli, v dvorani sv. Jožefa, in glavno zborovanje se je pričelo z molitvijo in tudi končalo z molitvijo. In zborovalo se ni kot dva dni, to pa zato, da se je prihranilo več stroškov organizaciji, konvencija stane dosti denarja, zato smo pa vsi delovalci delegatje in slavni glavni odbor, da se to zborovanje ni zavleklo. Zborovanje se je vršilo mirno, brez vseh preprirov in to tudi v najlepšem redu.

Sedaj pa nekoliko opisa Jolietске naselbine. Ta naselbina je velika in tudi prva za Clevelandom, potem šele sledijo tema dvema druge. Večkrat sem bil že v Jolietu in ravno toliko časa se še nisem mudil, kakor ravno sedaj, in sem tudi veliko videl. In to je delo poztvovalnih katoliških mož in žena. V Jolietu imajo veliko slov. cerkev, je, bi rekel, ena največjih in najlepših. V ozadju za cerkvijo stoji tudi veliko poslopje in to je šola slovenskih otrok; velika je, pa že premajhna, že letos so morali en razred premestiti v staro šolo sv. Jožefa, iz tega se vidi da zavedni katoliški očetje in matere radi pošiljajo otroke v katoliško šolo in je prav. Slovenci oče in mati, tebi pa vsa čast! In jaz ki sem osebnó videl vse vaše delo, rečem, da ste veliko žrtvovali in tudi v lepi slogi živite.

V Jolietu je tudi slovenski rojak, ki ima svojo delavnico grobnih spominikov in to je g. Simon Setina. Videl sem osebno njegovo delo, ki je lepo in pri njem so nižje cene ko kje drugje. Dolžnost moja je, da ga vam priporočam, pomagajte mu! Svoji k svojim! Bil sem tudi v tiskarni Amerikanskega Slovenca, kjer se mi je vse dopalo in sva se tudi osebno z g. ur. F. Gorupom več važnega pomenila. Želim vam obilnega napredka. Rokaj Slovenec, naroči si katoliški list in to je Amer. Slovenec: ta list lahko berejo vaši otroci, to je list katoliškega prepričanja.

Tudi v g. Antona Nemanicha prostorih sem bil. Ant. Nemanich je bil mi jako dobrohoten, dober in mi je mož vse razkazal. On ima velik pogrebniški zavod in garažo. Vse se mi je pokazalo, za kar sem bil tudi vesel in hvaležen. Kličem vam: Bog Vas živi, da bi bili še dolgo vrsto let med nami!

Pred odhodom v La Salle sem se ogledal tudi pri g. glavniemu preds. Geo. Stonichu in sem videl lepo moderno trgovino večvrstnega blaga. In ta mož je tudi jako priljubljen in blaga duša, boljši biti ne more; spridevalo naj bode to, ker ga ima vse rado in smo ga delegatje že zanaprej izvolili glavnim predsednikom D. S. D.

Dolžnost me veže, da v prvi vrsti se

moram prav lepo zahvaliti g. in gospe Slapničar za ves čas bivanja pri njih na stanovanju in za tako dobro postrežbo. Zahvalim se tudi g. in gospe Pirc za povabilo na južno in izvrstno postrežbo.

Dolžnost moja je tudi, da se prav pristožno lepo zahvalim za povabilo na večerjo gospe Nemanichevi, g. A. Nemanichu in gospodičnami Margaret in Tereziji Nemanich za prijaznost. Po sebi se pa še moram lepo zahvaliti g. Antonu Nemanichu, ki nas je več delegatov vozil po mestu in nam razkazal ves sloven Joliet, in to v krasnem velikem "samordcu" ali avtomobilu, in to vse brezplačno. Bog Vam naj stotero poplača!

Preden pa zaključim svojo pisavo, ne morem pozabiti večera, ki sta ga priredila slavno društvo sv. Družine št. 1 in društvo sv. Cecilije št. 12 D. S. D. skupaj v počast delegatom in gl. odboru. Cela zbornica ali delegacija je bila vabljena na velik banket od teh dveh društev, in temu povabilu smo se tudi odzvali. Ob 8. uri zvečer je bil pričetek in to dne 4. sept. Postreženi smo bili vsi najbolje, da boljše biti nismo mogli. In tudi več govornikov je nastopilo. Posebno sem bil vesel, ko sem zapazil g. župnika jolietškega Rev. John Plevnika med nami, ki nam je potem napravil lep nagovor, katerega smo bili vsi veseli. Bog Vas živi, č. gospod, na mnogo leta! Obe-ma društvoma pa lepa zahvala za povabilo.

In obenem se pa tudi lepo zahvalim slavnemu Pevskemu društvu sv. Cecilije za jako krasno petje, ki je bilo pod vodstvom gospe Ane Nemanicheve. Vsaka pesem je bila na višku pevске umetnosti in tako lepa, da lepša biti ne more. Vsi delegatje so bili kar ganjeni, posebno pa jaz, ki znam ceniti slovensko pesem, naš simbol majke Slovenije; ker sem sam tudi pevec, pa še toliko bolj ljubim slovensko pesem. In dve lepi predstavi smo videli jako lepo izvršeni.

Rečem ti, slovenski rojak: v Joliet se ti vsaj enkrat podaj, kadar bo kaj enakega, pa boš videl, kaj se vse naredi, če je sloga, da sam prepričaš, potem boš rekel: To je resnica, kar je pisal!

Vsem mojim sobratom delegatom 3. konvencije, ki smo bili skupaj v Jolietu dne 3. sept. t. l., pošiljam lepe pozdrave z željo, da bi se čez dve leti zopet videli v Pittsburghu, Pa. Z Bogom!

Anton Strukel, Delegat 3. konvencije D. S. D.

POTOVALNA IN GOSPODARSKA ČRTICA.

Fr. Pleško.

Mnogo ljudi je Bog ustvaril, ki se ne zanimajo, kadar potujejo iz kraja bodisi po kupciških opravkih, ali iskanje zdravja ali dela. So pa zopet ljudje, kateri bi vse videli, vedeli in spoznali, in eden takšnih radovednežev je uprav pisatelj teh vrstic.

Voznja iz Waukegana, Ill., po North Western železnici, katero sem nastopil ponoči, je bila dolgočasna in to v prvi vrsti že zato, ker sem pogrešal ono, kar ptici zelo ljubijo — svoje "gnezdo" ali spalnico. Pa naj bode odkrito povedano, da človek majhnega "kalibra", če je tudi bolan, si dostikrat ne more in tudi ne sme vsega privoščiti, ker mora skrbeti za zalogo v naprej, kajti železnica sama v zvezi z drugimi izdatki je stala približno sto dolarjev.

Pa kdor je takšno dolgo potovanje skušal, že ve, da ni potrebno iskati morfijev po lekarnah in okrog zdravnikov, ampak da sami pridejo, kadar je čas zato in da potnika zazibljejo v "sladki" spanec.

V zahvalo za dolgočasno nočjo se je pa prikazala v vsi svoji lepoti in in veličanstvu solnčnega svita ob 6. uri jutraj prijazna in romantična postaja, takozvana Black River Falls, Wis.

Sedaj pa na "delo" in opazovanje na polje in farml!

Dasiravno je že bilo 15. junija, med tem ko so polja v Illinoisu v boljšem in lepšem razvitju, posebno v onem kraju, kjer se nahaja tudi moja farma na kateri sem preživel zadnjih 10 let, so bila tukaj v ozadju in prihajale so mi misli na vprašanje: ali je res to po agentih toliko razupiti Wisconsin, kjer vse tako lepo in bujno raste? Pa zmljčevj, katerega sem imel razprostrtega pred seboj, mi je zatrjeval, da je.

Majhna, blede, oziroma "rumena" žitna polja, slabo razvita in redka, so se kazala skozi in skozi na celi poti ob North Western železnici v državi Wisconsin.

Vendar pa kaže državna "tabela", seznamek ali zapisnik kmetijstva izpred več let nazaj v "Badger State", kakor sledi: Wheat most valuable crop; cultivation of flax increasing; many acres devoted to culture of cranberries; buckwheat crop, 1833, 177, 792 bu.; hay, 2,354,835 tons; corn, 1884-26,200,000 bu.; oats, 45,940,000 bu.; wheat, 20,083,000 bu. Latest reported dairy products: milk, 25,156,997 gals.; butter, 33,353,045 lbs.; cheese, 2,281,411 lbs.

Poleg vsega tega ogromnega pridel-

ka pa še vedno illinoiški farmer lahko iz srca zapoje ono potnikovo pesem Petra rokodelčiča rekoč:

Zarnej nam solnce sije, Vetrčič bolj hladno slija, Bolj zeleno žito klije, Bolj prijazno vir šumlja.

In res, ti prekrasni in rodovitni "Prairie or Sucker State"!

Med tem zanimivem opazovanjem na poljane smo pa že prihlopeli v St. Paul, Minn.

Vlak Northern Pacific družbe je "prilezel" prav tik do "našega" in dal vsu ugodnost, da smo presedli in v 20. minutah smo že hlapotali v daljnji "West".

Od St. Paula, oziroma Minneapolisa se nahaja v neposredni bližini prvo farmarsko mestecce Staples, potem Wadena in za tema dvema Detroit. Tu se pač pričena oni illinoiški kras kmetijstva, kateri sega uprav do glavnega mesta Fargo, N. Dakota. Kaj vse pridna ali marljiva človeška roka naredi, si človek v svoji teoretični niti misliti ne more in praksa mu šele oči odpre, ko vidi, kako umni kmetovalci izpopolnjuje navodilo vsegamogočnega stvarstva v vesoljstvu, da tako s tem prehranjuje samega sebe in svojo obitelj ter na milijone poleg njega v metih živečih.

Od Fargo naprej pa že ni več tako lep in rodovit svet. Zemlja je pač jednaka po kakovosti; vendar je že presledkasta in vzbočno valovita. Bolj proti zahodu, bolj je opazati sušo.

Naselbine ali mesta so pa še vedno lepa in naj mi dovolji čitatelj, da omenim par istih. Tu so-le: Casleton, Walley City in Jamestown. Od tu naprej je pa noč zagrnila pokrajine s svojim zastorom in naredila konec napram radovednih oči potnikov, dokler nismo prišli poslednje jutro v takozvano mesto Beach.

Tu so se pač kazali zalostni prizori! Ravno to noč je razsajal zelo hud ciklon, kateri je provzročil, kakor smo izvedeli iz časopisja, tudi veliko škodo po Wisconsinu.

V par urah od tu smo prihlopeli v Wibox in prekoračili mejo N. Dakote v Montano. Kako velika razlika od prejšnjega dne! Cela pokrajina izgleda, kakor bi bila brez gospodarja in kakor bi jo bil kedaj vladal revolucionarni duh. Farne, kolikor jih je, so potisnjene v podnožje svojim, od velikanov nakopičenih sobratom-hribom, katere pozivlja in okrepuje, kadar so žejne, takozvana Yellowstone reka. Imajo takorekoč vpeljan namakalni sistem radi pomanjkanja dežja in to je zelo dobro.

Odkar so nastala tako lepa mesta v tej montanski dolini, je pač čudno. Billings in Livingston sta takorekoč še celo "mokri" mesti. Iz Livingstona vozi tudi posebna želez nica v Yellowstone Park.

Naj še omenim, da smo se od tu naprej vozili, nekdo bi mogoče rekel — po trnjevi, a jaz pa pravim po vodeni poti, kajti, kakor že omenjeno, je razsojal tudi tam ciklon v zvezi s hudim nalivom in pa sneg se je topil po hribih ravno ta čas, tako da je bila železniška proga popolnoma z vodo pokrita za par milj daleč.

In ko smo se le dalje in dalje vozili v "West", smo končno prišli v pas, iz katerega bi človek mislil, da ne bo več izida. Pa tudi v tem slučaju bi se človek motil, ako bi utegnil kaj takega misliti, kakor so se motili tudi oni strahopetci ob prihodu Halejeve repatice in so si domišljali, da bomo ob njen rep zadel, da boče konec sveta — pa so si življenje vzeeli. Med mojnimi sopotniki ni bilo k sreči nobenega takšnega strahopetneža in vse je dobro izšlo.

Na zadnji postaji so vzpregli 3 "lukamatije" v iz desetih voz sestavljen vlak, kateri so nas vlekli oziroma rinitli skozi "Semering". Pa one misli, dragi čitatelj, da v resnici oni lepi in pravi Semering tam, kjer se nahaja, pač pa omenim podoben po legi, nikakor pa ne po lepoti, kajti tu se nahajajo skalne na golih in pustih tleh, podobne piramidam in na grobnim spomenikom, med tem ko so na pravem "Semeringu" okrašenezvsakojlin zelenjem in iz katerega dolin se lesketajo prijazne vasice, obdane s sadnim drevjem, izmed katerih se blišče ondodnih prebivalcev simboli — križi na zvonikih domačih cerkvi.

Po preteku par ur smo se nahajali že na vrhu visokega hriba in hajdi nizdol — dospeli smo v Butte, Montana. Drugih posebnosti tu ni, kakor da se vale po dolini debele plasti prahu, oblakom podobne, da jih komaj solnce čez presije.

Naprej v Butte-dolini je še precej lepo in zanimivo pogledati na polje, iz česar se da sklepati, da je tam rodovitna zemlja. Galleton Valley v Montani, pravijo, je najbolj rodovitna, skozi katero sem se tudi jaz peljal.

V zapisniku pa v resnici ne najdem nobene posebnosti o Montani; niti o mineralih in drugih stvarih; za srebro je v 5. ranku.

Popolnoma drugačno lice pa ima sosedna država Idaho. O tej državi pa najdem v zapisku poleg zlega in srebrnega polja, veliko boljše od Montane, še druga polja in tu so-le: Ext-

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Predsednik Wilson poziva rudarje na pomoč v vojni.

Washington, D. C., 9. avg. 1918. — Predsednik je izdal sledeči proglas: "Vsem zaposlencem v premogokopstvu:

"Obstoječe pomanjkanje premoga provzroča resno nevarnost — v resnici najresnejšo, ki nam stopa nasproti — ter kliče k takojšnjemu in krepkemu dejanju od strani operatorjev (rudniških posestnikov) in rudarjev. Brez primerne zaloge bo naš vojni program zadržan; izdatnost naše bojne moči na Francoskem bo zmanjšana; življenja naših vojakov bodo po nepotrebnem postavljena v nevarnost in njih težave bodo povečane, in mnogo trpljenja bo v mnogih hišah po vsej deželi med prihodno zimo.

"Dobro sem si v svesti, da so bile vaše vrste resno izpraznjene po vojaškem naboru, po prostovoljnem odhodu med vojake in po zahtevah drugih bistvenih industrij. Ta ovira pa se da premagati n dovolj premoga se lahko nakopje vkljub isti, če vsakdo v zvezi s premogokopstvom, od najvišjega uradnika do najmlajšega dečka, opravlja delo po svoji najboljši moči vsak dan v polnem številu delovnih ur. Operatorji morajo biti prizadevni kot nikdar poprej, da dosežejo najvišjo izdatnost uprave, da ustanovijo kar najboljše delovne razmere in da pravično ravnajo z vsakomer, tako da bo imel vsak delavec priložnost delati po svoji najboljši moči. Rudarji naj se zglasijo k delu vsak dan, če jim ne zabranjuje neizobidni vzroki, ter naj ne le ostanejo v rudnikih polni čas, ampak tudi gledajo na to, da izkoplje-

jo več premoga nego kdaj prej. Drugi delavci v in ob rudnikih naj delajo tako redno in zvesto, da ne bo delo rudarjevo zadrževano na noben način. To bo zlasti potrebno odsedaj zana-prej, kajti vaša števila se utegnejo še bolj zmanjšati po vojaškem naboru, ki odvede v armado vaš primerni delež tistih, ki niso bistveno potrebni za premogokopstvo. Tisti, ki bodo potrebni v vojae, a ki so bistveno potrebni, bodo premaknjeni po razredih in njih patriotična dolžnost je, da to sprejmejo. In patriotična dolžnost njih prijateljev in sosedov je, da jim imajo zelo v časih rudi tega. Edini delavec, ki zasluži osodbo od strani svoje občine, je tisti, ki ne pomaga po svoji najboljši moči v tej krizi; ne pa tisti, ki sprejme premaknitev v razredbi ter dela redno in pridno za večje dobivanje premoga. Velika naloga se ima izvršiti. Operatorji in najštabi sami je ne morejo izvršiti, niti ne rudarji sami; ali obe stranki, delajoči roko v roki s trdno odločnostjo, da odstranita deželi njeno največjo oviro za dobitje vojne, pa jo lahko izvršita. S polnim zaupanjem v obročam do vas, da prevzimate breme za pridelovanje zadostne zaloge premoga. Vi boste, tega sem gotov, sprejeli to breme in je nosili z uspehom, in tako delajoči boste vršili službo, ki je ravno tako vredna kakor služba v zakopih, in boste pridobili pahljavo in hvaležnost vsega naroda.

"Bela hiša, 9. avg. 1918. "WOODROW WILSON."

WAR Savings Stamps CENA TEKOM SEPTEMBRA: Ena znamka stane \$4.20, poln certifikat z 20. znamkami pa \$84.00. Pri nas lahko kupite eno znamko ali več do 200. Več kot 200 znamk ne prodamo eni osebi. Pismenim naročilom je pridejati denarno nakažnico (Money Order) in še 16 centi za priporočeno. Vam pismeno pošiljatev znamk. Pišite po nje na: Amerikanski Slovenec 1006 North Chicago Street Joliet Illinois

Union Coal & Transfer Co. 515 CASS STREET, JOLIET, ILL. Piano and Furniture Moving Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 412.

Poskusite Novo Pivo Old Lager Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo. IZDELUJE GA Joliet Citizens Brewing Co. Oba telefona 272. Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

A. Nemanich, St. Chicago Phone 2575. A. Nemanich, Jr. A. Nemanich & Son Real Estate Insurance Loans Renting V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill. Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi. Zavarujemo hiše in pohištva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi. — Posojujemo denar na zemljišča in hiše.

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)
VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915. Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik.....GEO. WESELIICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN P. PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

STEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JÉRICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

PRIPOROČAMO rojakom in rojakinjam, ki bivajo v državi Illinois in Pennsylvania, kjer ima D. S. D. državno dovoljenje poslovanja, da v svojih naselbinah ustanovijo moško ali žensko društvo sv. Družine in isto pridružio D. S. D. Osem članov(ice) zadostuje za ustanovitev društva. Sprejemajo se moški in ženske od 16. do 50. leta. Zavarujte se lahko za \$500.00 in \$250.00. Kdor je nad 45 let star se zavaruje le za \$250.00. Poleg smrtnine se zavarujete tudi za razne vrste poškodnine in operacije.

D. S. D. sprejema društva le iz Ill. in Pa., kjer ima pravico poslovati, ker neče imeti sitnosti radi nizkih ašesmentov.
Kdor izmed rojakov ali rojakinj v kateri slov. naselbini v državi Ill. ali Pa. želi navodila in pojasnila glede ustanovitve društva za D. S. D., se naj obrne na gl. tajnika: Jos. Klepec, 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Ustanovni shod Jugoslovanske Demokratske Stranke.

O velikem ustanovnem shodu Jugoslovanske Demokratske Stranke, ki se je vršil dne 29. in 30. junija v Ljubljani, prinaša Slovenski Narod od 1. julija obširno poročilo, iz katerega posnemamo:

"Z iskreno radostjo in globoke satisfakcije prinašamo poročilo o shodu za takojšnje Jugoslovanske Demokratske Stranke... Pohosno moremo reči: takega političnega sestanka Slovenija ne pomni. Bil je to pravi parlament naprednih Slovencev, ki je položil temelje nove politične organizacije jugoslovanske narodne misli v našem narodu.

Zjedinenje vseh slovenskih naprednih demokratičnih elementov je za njihova stvar. Kako trajno je bila Jug. Dem. Stranka, dokazuje številna dokazila zaupnikov iz izvenkrajskih pokrajin, iz Štajerske, Koroške in Primorja... Poseben značaj je dala zboru prisotnost narodnih žen. V splošnem je bila udeležba ogromna. Prisostvovalo je zboru okoli 1600 zastopnikov iz vseh slovenskih pokrajin... Poseben pomen je dala zboru prisotnost predstavnikov češke državopravne demokracije in zagrebške jugoslovanske demokratske skupine.

Zborovanje je otvoril (29. junija) predsednik pripravljalnega odbora dr. Ivan Tavčar, opozarjajoč na to, da se bo vršilo glavno zborovanje šele naslednjega dne, da pa ima ta prvi sestanek samo namen, izgladiti se zadnje teškoče in da reši o programu in organizaciji J. D. S. Pozdravlja množično številne zbrane zastopnike... Dr. Kramer predlaga, da se zborovanje vrši v treh odsekih. (Sprejeto.)

I. EKONOMSKO-SOCIJALNI ODSEK.

Predsednik Ivan Hribar, glavni referent deželni poslanec Adolf Ribnikar. Podpredsedniki: Roblek, dr. Rožina in Stepančić, tajnik dr. Černe. Predsednik povdarja, da je treba podlagati največjo važnost na narodno ekonomijo. Šele politična samostojnost pa nam more dati ekonomsko samostojnost. Mi se borimo za politično samostojnost, ki bo podlaga ekonomske samostojnosti... Mi hočemo biti še nadalje sužnji, temveč močemo biti neodvisni v svoji državi. Celemu svetu prihaja svoboda, in prišla bo tudi nam po tako veliki množini prelite krvi. Vendar pa je treba, da se predvsem zanašamo na svojo lastno moč. Ravno zaradi tega pa je treba po svetiti veliko pažnjo narodni ekonomiji. To vprašanje je posebne važnosti za našo stranko, kajti Jug. Dem. Stranka predstavlja najmočnejše sloje našega naroda.

Zatem se je pričelo razpravljanje: prvo poročilo je predložil Hribar o ekonomski osvoboditvi in samostojnosti Jugoslavije.
Svoboden je samo oni narod, ki ni od nikogar odvisen, oni narod, ki daje sam sebi zakone v svoji lastni državi... Skozi celo našo domovino odmeva slo-

žen klic po lastni državnosti Slovenec, Hrvatov in Srbov. Složna volja naroda se mora izpolniti. Ko se bo to zgodilo, bomo šele svobodni. Ekonomska moč je važen del celokupne odvisnosti. Kar se tiče poljedelstva, je napačno misliti, da se nahaja popolnoma v naših rokah. Velik del veleposestev se nahaja v rokah naših sovražnikov (Nemcev). Mali obrti so večinoma v slovenskih rokah, velika in dinstrija pa žal ni v veliki meri naša. Temu vprašanju je treba posvetiti vso pažnjo. Kar se tiče trgovine, imamo mnogo čistih, dobrih, podvzetih in narodno zavednih trgovcev. Brigati se je treba istotako za veliko, zlasti prekomorsko trgovino. S tem v zvezi je gradnja ladij in povzdignitev paroplovbe. Imamo velike denarne zavode, ki bi mogli zbrati domači kapital za taka podvzeta. Začetek je že srečno storjen. Rudarstvo so okupirali pri nas skoro sami tužji. V zadnjem času je prešel neki rudnik v slovenske roke. Poročevalec povdarja, da je potrebno na vseh poljih rodne ekonomije svestno delo, in predlaga naslednjo resolucijo:

Jug. Dem. Stranka naj obrača vso pozornost vspešnemu razvoju vseh panog naše narodne ekonomije, da bi prišel ako naš narod do blagostanja in postal sposoben, voditi uspešno borbo za dosego popolne svobode in neodvisnosti, kar je alfa in omega vseh naših prizadevanj. (Sprejeto.)

NARODNA EKONOMIJA IN PROMET.

Poročevalec železničarski računski pregledovalec Gregorka: Kulturni in ekonomski napredek vsakega naroda je odvisen od prometnih zvez... Vse naše glavne železnice so grajene v tujem cilju: "južna železnica" na Dunaj "soška" za Berlin, "reška" za Budimpešto, "orijentska" za Carigrad. Za našo je najvažnejši savski železniški sistem, ki veže naša glavna središča: Koroško in Ljubljano, Zagrebom, Bosno in Belgradom in s celim Balkanom. Železnice so aparat, ki omogočuje moderno trgovino, industrijo in poljedelstvo, ki se tiče torej vseh panog naše narodne ekonomije. Samo oni narod more postati močan, ki sam razpolaga s svojimi železnicami. Tako leži moč Ogrske v železnicah, ki vodijo vse v Budimpešto, s katerimi je podjarmila Hrvatsko in Bosno ter se vpešno ubranila dunajske prevlasti. Žalostno je železniško poglavje slovenske narodne ekonomije. Moralni smo se boriti za vsaki kilometer. Prvi predpogoj za izboljšanje prometnih razmer je svobodna jugoslovanska država. Železnice bodo porušile v jugoslovanski državi meje, ki delijo brate od nas. Resno je treba proučiti tudi vprašanje o potih. Ne morem se spuščati v datelje o važnosti morja. Razvoj aviatike bo znatno preuredil vse prometne zveze na celim svetu. Ves sedanji telegrafski in telefonski sistem je zgrajen v korist Dunaja in Pešte.

Ker je promet vprašanje našega celokupnega naroda, se ne sme ta predmet obdelovati z oskega stranskega pogleda, temveč kot skupna zadeva največje važnosti.

Za besedo se je oglasil inženir Para, ki je pozdravljaj prisotne kot član češke napredne omladine, govoril je o ekonomskih razmerah med Čehi in Jugoslavani. Čehi teže po izhodu na morje. Dosedaj je bila za nje glavna luka Harburg, a v novejšem času pa teže po Trstu, ki mora postati naše glavno pristanišče, velika jugoslovanska luka. Predlaga, da naj izvrševalni odbor prouči vprašnje, kako treba organizirati ekonomske odnose med Čehi in Jugoslavani. (Veliko odobravanje.)

Odsk je odobril sledečo resolucijo: Ker se bo razvijal promet po vojni v tehnično novih in raznih pravih, je največje važnosti, da se pospeši tehnični nauk v našem narodu. Vaša vprašanja, ki se tičejo naše skupne narodno-državne ekonomije in z njo tesno spojenega prometa, naj bodo predmet najpazljivjega proučevanja skupnega narodno-ekonomskega sveta, ki se mora osnovati. Jug. Dem. Stranka naj vzame inicijativno v tej zadevi.

HRANILNICE.

Poročevalec dr. Franc Černe: Na Jugoslovanskem ozemlju čislajtanske državne polovice so pričeli osnavljati prve hranilnice Nemci in Italijani... Nemške hranilnice na slovenskem ozemlju upravljajo danes imetje 250 milijonov kron, skupno na slovenskem ozemlju upravljajo danes imetje 250 milijonov kron, skupno s italijanskimi pa 319 milijonov... Slovenske, oziroma hrvatske hranilnice so imele na istem ozemlju koncem leta 1916 vsega skupaj 103.877.990 kron ulog v 22 hranilnicah. Iz dajstva, da je napram 319 milijonom, naloženih večinoma od naših rojakov v 27 neslovenskih hranilnic, uloženo v 22 naših hranilnic samo 104 milijone kron, izhaja toraj, da Slovenci in Hrvati sami podpirajo Nemce in Italijane, da gospodarijo na ekonomskem polju. Ogromni del o-nih 319 milijonov pade na kmetijske vlagatelje. Na Koroškem nimamo niti ene slovenske hranilnice. Nemci imajo v Slavoniji že štiri svoje denarne zavode. Hranilnice v drugi jugoslovanski polovici niso niti malo razvite ter poslujejo kot banke. Do leta 1909, niti lo med našimi hranilnicami nikake zveze. Tedaj se je osnovala zveza jugoslovanskih hranilnic Medtem ko je zveza bolj informativnega značaja, bi bil potreben zavod za tesno zvezo hranilnic v materialnem oziru banka jugoslovanskih posojilnic. Sprejeta je bila sledeča resolucija: Hranilnice so tako važen faktor na ekonomskem polju, da jih moramo označiti za glavni steber narodne ekonomije. Slovenci in Hrvati z ozirom na hranilnice niso samostojni, temveč so ekonomski odvisni od tužcev. Z vso silo moramo delati na to, da bo prišel naš denar izključno v naše roke. (Dalje prih.)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

aliranca v nemški mir ob tem času, bo gen. Pershing prodiral dalje, dokler Huni ne zaprosijo milosti.
Tako je bilo mišljenje vladnih uradnikov danes, ko so doznali najzadnji avstrijski mirovni predlog.
Državni tajnik Lansing je rekel, da je bil takšen predlog pričakovani tukaj kot naslednji korak v tevtovski mirovni ofenzivi, a ni hotel tolmačiti listega za objavo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

V Avstriji se kuha upor.

Washington, D. C., 14. sept. — V Avstriji vzkipeva duh upornosti, kakor je izvedela zavezna vlada.
Čehoslovaki in Jugoslavani so navdihnjeni z velikimi nadami, da odvrgo jarem svojih zatiralcev in pridobijo narodno neodvisnost, in avstrijska vlada se nahaja tako resno ogrožena domaj, da je bila prisiljena umekniti nekaj čez z bojne fronte, da prepreči začetni vstane.
Avstrijski državniki so silno vznemirjeni nad položajem, in teufu dejstvu je vsaj deloma pripisovati njih prizadeve, pitati svoje ljudstvo z upom na zgodnji mir. Konec sovražnosti bi Habsburžani pozdravili z globoko olajšbo, kajti sedaj je jasno, da čim dlje se nadaljuje vojna, tem večja bo nevarnost revolucije v Avstriji.

Upajo na svobodo.

Predsedniku Wilsonu pripisujejo izvrševanje vpliva, ki je "provzročil" prvi v Avstriji. Njegovo priznanje Čehoslovakov kot neodvisnega naroda s pravicami vojskujočih se je storilo več nego katerokoli druga reč za obnovu resničnega upanja na svobodo in neodvisnost med podvrženimi narodi avstrijskimi. Predsednik je sedaj končno odločen za razkovanje Avstrije v prid samoodločbi vrhovnega vladstva od strani Čehoslovakov, Poljakov in Jugoslovancov. To je prejkone najhujši udarec, ki je doletel centralne v-

lasti na polju političnih podjetij med vojno.

Maž, ki je dobil to zmago za Čehoslovake, ima sedaj svoj glavni stan v Washingtonu. To je dr. T. G. Masaryk, vrhovni poveljnik čehoslovaskih čet, ki se bojujejo v Franciji, Sibiriji in Italiji, ter morebitni bodoči predsednik Čehoslovaskе republike. On je bil, ki je vplival na predsednika Wilsona, da je pripoznal njegov narod. On je bil, ki je izdelal organizacijo čehoslovaskih čet, ki podpirajo aliranca.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Baron Hussarek širokousti.

Amsterdam, 12. sept. — Baron von Hussarek, avstrijski prvi minister, je v govoru na pojedini, prirejeni v čast skupini nemških časnikarjev, ki so zdaj na obisku v Avstriji, rekel po brzobjavki iz Dunaja sledeče: "Pod Slavimim habsburškim žeslom je Avstrija v stoletjih postala tako močna država, da bo sposobna presteči vsako samotilno zbadljivo besedo, izgnati in premagati nositelje bolezni ter se močno upirati vsem poskusom za njeno razbitje, brez ozira na to, od katere strani prihajajo."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Carinja in hčere umorjene.

Amsterdam, 15. sept. — Kijeviski poročevalec berlinske "Tages-Zeitung" brzobjavlja svojemu listu, da so bile po čehoslovaskem glasilu, izdajanem v Samari na Ruskem, bivša carinja in njene štiri hčere umorjene v sosesčini Jakakaterinburga (v pokrajini Perm, na azijski strani Uralskega gorovja) proti željam sovjetske vlade.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on Sept. 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

Debs spoznan krivim.

Cleveland, O., 12. sept. — Eugene V. Debs, obtožen kršitve volhunskega zakona, je bil spoznan krivim po zavezni poroti danes. Najvišja kazen je dvajsetletni zapor in globa \$10,000.
Po razsodu je Debs rekel: "Vse je prav. Nobene pritožbe nimam. Vse se dobro izteče vbožjem dobrem času."

Kriv v četverih tožbenih rečeh.

Od prvotnih desetih tožbenih reči v obtožnici jih je ostalo samo četvero, ko se je porota umeknila, da presodi izpovedbe prič. Spoznan je bil krivim poskusa nahujskati k nepokorščini, nelojalnosti itd. v vojskih in pomorskih krogih; poskusa ovirati nabor; uporabe jezika v ščuvanje, izzivanje in prigovarjanje k odporu proti Združenim Državam ter v pospešitev sovražnikove stvari.

Obsojen v zapor 10 let.

Cleveland, O., 14. sept. — Eugene V. Debs, obtožen kršitve volhunskega zakona, je bil obsojen v zapor za deset let v kaznilnici Moundville (W. Va.) v saki trojih točeh obtožbe po zaveznem sodniku D. C. Wastenhaverju tukaj danes.

(Nadaljevanje s 2. strani.)

treme north well timbered and much fertile land; extreme southeast populated almost entirely by Mormons, chiefly farmers, itd.

In res je. Ko prideš v St. Point, v precej veliko in prijazno mestce v Idahu, ti že napravi dober in lep vtis jezero samo — Lake Pend d' Oreille, katero je polno lesne industrije in pa lesen most za vprežno živino in ljudi, ki je baje najdaljši v Zjed. državah.

Nedaleč odtod se pa pričena lepa in rodovitna dolina, katera je pripravna za poljedelstvo in sadjerejstvo.
Še malo smo "zadržali" in nahajali smo se v državi Washington in mestu Spokane. Kaj pa je naposled s to državo? Tudi tukaj slišim veselo "petje" onih srečnih farmerjev v Illinoisu, Minnesoti in Dakoti, katere spomin vzbujajo odmev našega Petra rokodelčiča in sicer:

Tud' tu cveto cvetličice,
Po njih šume bučelice.
A naših rož je lepši cvet,
Bučalice naših slajši med.

V resnici, od meje Idaha do do Spokane, nisem videl pravi nič zanimivega. Farme so takšne v tem kraju, da si človek mora rad ali nerad vzbuditi misel na kletve Gospodovo v raju proti Adamu: "V potu svojega obraza si bodeš služil svoj vsakdanji kruh in zemlja bode rodila trnje in osat." Poljski pridelki so bili takšni po valovitem in ravnem ozemlju, da bi nikdo ne mogel illinoiskega farmerja tako lepo prositi, da bi jim prizanesel in se maščeval nad onim s tem, prevzet od "sv." jeze, da bi šel z delavno živino in plugom nadnje in jih podoral.

Od Spokane naprej proti Seattlu se pa nahaja zelo rodovitna dolina, ki je pripravna za poljedelstvo in sadjerejstvo. Tu imajo tudi "namakalni si-

stem", kakor oni v Montani in vse čudovito lepo raste.

Sicer pa tudi v "zapisku" najdem, kar odgovarja moji obojestranski trditvi, in sicer: "About 25 per cent well fitted for agriculture." Pa še nekaj je o državi velike in neprecenljive vrednosti in to je podnebje. Nekaj nad dva meseca sem tukaj in se popolnoma zdravega počutim, med tem ko sem bil v Illinoisu vedno bolan.

V državi Washington je tudi deloma dobro za kokošjerejo in je ta "obrt" že precej dobro razvita tu. Vendar pa ni popolnoma dobra.

Da pa ne bom preveč nadležen citateljem Amerik. Slov. kakor listu samemu in njegov. oboju, naj opustim to razpravljanje za sedaj, pa drugičkrat zopet kaj.

Priporočal bi pač onim, kateri se zanimajo za farme in vsem, kar je z njimi v zvezi, da bi vsa takšna poročila na znanje jemali, kajti jaz imam desetletno praktično izkušnjo, poleg tega pa še šolski poduk in mnogo knjig o kmetijstvu.

Verujte mi, da le tedaj, kadar bomo temeljito poznali dobroto zemlje in da si bomo znali istooskoristiti, se bomo obvarovali vsega hudega in bomo deležni prošnje bolj zgotovo, kadar prosimo in molimo Gospodovo molitev

rekoč: Daj nam naš vsakdanji kruh in odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom in ne pelji nas v skušnjavo temuč reši nas vsega zлага. Amen.

Smola.

"Jaz imam smolo, da je večje nil Vse se mi pokazi. Če mi pa piše v usta prileti — pa pečeno nil!"

Zdravilno milo.

Čitajte kar nam je Mr. Paul Slovak, Box 3, Newport, Mich, pisal z dne 21. oktobra 1917: "Imelis mo 14 dni staroga otroka, ki je bil jako bolan. Naročil sem Severovo Zdravilno Kožno Milo (Severa's Medicated Skin Soap), in žena je začela dete kopati vsak večer predno je šlo spat. Danes je otrok poolnoma zdrav, in prost spuščaje." Severovo Zdravilno Kožno Milo se naj rabi vsak dan v vsaki družini. Posebno otrokom isto veliko koristi pri kopanju, dekletom in ženam pri umivanju in lepšanju obraza, a možem pri britju. Cena 25 centov kolaček. Naprdaj v seh lekarnah. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. Adv.

Važna poslanica g. H. Hooverja, Združenih Držav živilskega upravitelja. UNITED STATES FOOD ADMINISTRATION.

United States Food Administration Washington, D. C.

Washington, D. C., May 26, 1918.

Zaupanje živilske uprave Združenih Držav, da se bo ljudstvo v deželi odzvalo navdušeno in s celim srcem po prošnjam za zmanjšanje porcijanja predložiti dejstev vsakim potrebnim hrane, je bilo popolnoma upravičeno. Dokazali smo svojo zmoglost, ne le misliti vkup, marveč tudi skupaj delovati. Odziv ljudstva je vzrok za sedanja prošnja.

Naše delo še ni popolno. Vkljub izpodbudnim uspehom naših prizadev, vključ dejstvu, da naši izvozi živil nprestan naraščajo in se bližajo najmanjšim zahtevam v inozemstvu, je potreba obnovljene gorečnosti in prizadevnosti nujna. Dočim bi morali vsem zahtevam živilske uprave neprestano zadostovati, so gotove stvari, ki jih želim poudariti ob tem času.

V slučaju mesa in mesenine so potrebe za izvoz v inozemstvo prav velike. Dočim je bilo aliirsko porcijanje zmanjšano povprečno 1½ funta za osebo na teden, uživamo mi danes povprečno 3¼ funta za osebo na teden. Ta razdelitev je krivična. Spoznamljenje o teh dejstvih upraviči našo prošnjo, da se porcijanje vseh vrst mesa, včevši kuretino, kolikor možgče zmanjša na 2 funta na teden za osebo nad štiri leta starosti.

V slučaju sladkorja (cukra) smo v zadregi vsled potrebe, rabiti ladje za prevažanje naših vojakov in hrane za aliranca, in zato moramo rabiti sladkor z veliko varčostjo. Poudariti moramo važnost shranjevanja in varčevanja v veliki meri med našim ljudstvom to poletje, in naš razpoložni

sladkor se mora hraniti v to svrho.

Ali položaj glede pšenice je najresnejši v živilskem zalaganju aliirskega sveta. Če hočemo zadostiti najmanjšim pšeničnim zahtevam naših armad in aliirskih ter trpečih milijonov v aliirskih deželah, se mora naše porcijanje pšenice v Združenih Državah do prihodnje žetve zmanjšati na približno eno tretjino navadnega porcijanja. Neodumno je, da ne bi bili kos tej križi. Za vsakega izmed nas, ki lahko osebnoprispeva k olajšbi človeškega trpljenja, je to predpavica, ne žrtve. Vsi sloji našega prebivalstva ne morejo nositi tega bremena enako. Tisti, ki opravljajo telesno delo, potrebujejo večjega krušnega deleža, nego tisti, ki sedijo med delom. Valed neprestanega vsakdanjega opravila žena in gospodinj ter pomanjkanja domačih pekovskih polajškov zahtevajo mnoga gospodinjstva v velikih mestnih središčih že pripravljen živilski delež, kar je pekarski stalni Victory-bleb. Nadalje moramo neprestano paziti na posebne zahteve otrok in onemoglih ljudi.

Da zadostimo položaju v inozemstvu in preprečimo resno trpljenje doma, je neobhodno potrebno, da se vsi tisti, ki jim dovoljujejo okoliščine, zdržujejo pšenice in pšeničnih izdelkov vsake vrste do prihodnje žetve. Znano je in vse hvale vredno, da so mnoge organizacije in nekatere občine že sklenile, slediti ta načrt

Upati je, da boste naznanili to svoji organizaciji in svoji občini, priporočajoč tistim, ki jim okoliščine dovoljujejo, da se nam pridružijo in zavzamejo to stališče.

HERBERT HOOVER.

Naša velika in moderna urejena tiskarna

zdeluje najhitreje in najlčeneje
VSE VRSTE TISKOVINE ZA

slavna društva,
cerkve in šole,
trgovce in obrtnike,
ter zasebnike.

Prestavljamo iz slovenskega in drugih
jezikov v angleškega in obratno.

Predno naročite tiskovine, kakor: Pismeni
papir, kuverte, vizitke, nakaznice pobotnic, pravi
vila in poročila, ali tiskovine za prirejanje veselic
in razne druge take stvari. Pišite nam za
cene, da si prihranite denar.

Amerikanski Slovenec
Prva slovenska unijska tiskarna v Ameriki.
V lastnem domu---1006 N. Chicago St., Joliet, Ill

POVEST STARIH PISEM.

Spisal Šandor Gjalski
Poslovenil—or—

(Konec.)

Ko je bila vojska končana, in je bilo upati, da se mir ne bo tako skoro kalil, šel je Ivan domov na Hrvatsko, kjer so mu živel stari roditelji, a pri njih mati njegova, ki ni mogla živeti pri možu, ker ga je cesarski dvor poslal nekam daleč v diplomatskih potih. Tako je Ivan došel v Zagreb, kjer so stari roditelji živeli v svoji hiši. Tu je prvič videl svojo Lojzo. Ali takrat se ni z njo spoznal, kakor se to iz pisem vidi. Devojka je tedaj šele petnajst let štela. Bila je hči uglednega plemenitaša Baltazara Klemenoviča, moža zelo bogatega, učenega in v jofeinskih dobi morda jedinega ki se je očito izjavljalo za novotarije cesarja Jožefa. Pozneje se ni več udeleževal javnega življenja. A ni toliko odločevala pri tem njegova jofeinska prošlost, kakor neka druga stvar. Stal je zlasti v sumnji, da je bil na tihem v zvezi z ubeglim fratrom Martinovičem in njegovimi drugimi, koji so bili na Ogrskem s smrtno kaznovani, ker so mislili dvigniti vstajo v smislu francoke revolucije. Govori se, da se je našla pri njej cela zaloga katekizmov o človeških pravicah, kar je Martinovič napjal. Ne bodi že kakorkoli istina je, da je Klemenovič posev odprito govoril in priznaval svoja slobodna načela, branil Rousseauovi nauk in Voltaire-ove misli, skoro ni prikrival svoje simpatije za francosko republikansko vojsko, a manj je še prikrival svojo antipatijo proti carski avstrijski vojski. Tako daleč mu je bila cesarska vojska zoperna, da ni dopustil svojemu lastnemu bratu v svojo hišo, ker je bil banderjalni major.

In v tem je bila zapreka v ljubezni mladega Ivana Deligjorgjeviča z njegovo Lojzo. On je bil cesarski častnik, oče njegov je bil slavni avstrijski general — dve taki zapreki, ki jih ni mogel premagati Lojzin oče. Iz pisem se spozna, da je Ivan, šele ko se je drugič mudil v domovini prišel do tega, da se približa devojki in se z njo spozna, ter začne ljubav, ki mu je donesla srečnih in velikih časov, ona velika ljubav, koja bi gotovo drugače ne mogla nastati in se razviti, ko v onih heroičnih dneh na početku devetnajstega veka in na početku romantične dobe.

Pisma in zapiski dovolj jasno govore o žaru in čnosti teljubavi, a tudi tradicija je ohranila o njej isto. Srečni so bili osebno dnevi, ki sta jih preživela na deželi, kjer je posestvo Lojzinih roditeljev bilo v bližini posestva Ivanovega očeta. Ivan zares niti tam ni mogel in ni smel v hišo Klemenovičovo. Poskušal je, da si pridobi prispod, ponizal se je celo do moleda vanja, ali Klemenovič bil je trd in nikakor se ni dal preprostiti ne od žene ne od sestre. Pisma nam pričajo, da s tem ni zabil ljubavi svoje hčerke. Ona je včasih hotela, da se zaupa očetu in mu vse pove, pa da iz spripi pri njem milosti in dobrote. No — Ivan nikakor ni hotel. V enem lističu najdemo o tem sledove. Tu jo zaklinja naj opusti svojo namero in jej piše: "Ti moreš svojega očeta poznati. Ni on kak navaden človek, ki bi se takoj omehlal radi nekoliko prelilih solz in prošnji. On je trd, odločen, poln volje in moralne sile. Tako mi ga vsi opisujejo in pravijo, kar naenkrat sklene, da ga nihče več ne more od tega odvrtiti. In če te tudi silno ljubi, če si tudi njemu najmilijše dete — on se niti tebi ne uda! Poznam jaz to — naposled i jaz sem takšen, ako Bog da!"

On ne bo nikakor dovolil, da pride cesarski vojak v njegovo obitelj, k temu še vojak, kateremu je tudi oče isto, in to proslavljen vojak cesarski. Ako mu torej rečeš, da me ljubiš in me želiš poročiti — njegov odgovor na to bo, da te bo spravil začasno v samostan, ali če ne v samostan, ker je prosvitljen in revolucionar, tedaj pa najde on gotovo kako drugo varno mesto, kjer te pred mano skrije. Potem pa bi vsa moja osnova v vodo padla — in midva bi v istini bila razločena."

Njegova namera odgovarjala je nravi in duhu one junaške generacije, ki so jo francoske vojske po celem Evropi odgojile. Ivan Deligjorgjevič je bil v istini junaški in podvzeten mladenič, da si je bil zraven nežen — mehka in čuteča duša, nagnjena i poeziji i resni misli. Med dedovo korespondenco se nahajajo i njegova pisma, ki vsa pričajo, da je mnogo čital, i poeziji i resni misli. Med dedovo korespondenco se nahajajo i njegova pisma, ki vsa pričajo, da je mnogo čital, i poeziji i resni misli. Med dedovo korespondenco se nahajajo i njegova pisma, ki vsa pričajo, da je mnogo čital, i poeziji i resni misli.

roični dobi po duhu svojega časa odločil, da si Lujzo s silo osvoji. Iz enega lista, katerega je malo prej pisal dedu, vidi se, da je primisljeno stopil na delo, da pa računata tudi zavsem zanesljivo na duhovniško pomoč, ker je Klemenovič bil sovražan v krogih svečanstva radi svojih brezverskih nazorov in očitnega nasprotja proti duhovništvu. In res, ko je moral radi izbruhav vojske k armadi, je vzel devojko in jo s seboj peljal, pa je našel duhovnika v okolici, ki je še isti večer blagoslovil Ivanov zakon z Lujzo.

Nikdar se ni moglo prav zagnati, kako se je zgodilo, da je Ivan zamudil priti k svojemu polku, ki je pred njegovim nastopom službe odkorakal. Gotovo je izgubil mnogo časa, ker ni smel radi svoje romantične zornice naravnost in javno potovati, temveč se je moral klatiti po postranskih potih. V vsunnjem času pa, ko je bojezan in sumnja prva pomagateljica opreznosti in varnosti, prinese tako skrito potovanje sto in sto neprilik — pa tudi pogibelj. Vrh tega je še slast in razkošje prvih zakonskih dni učinila, da je hitel težje in počasneje v vojsko. Bila je tudi v tem težkoča, ker en del naše hrvatske kraljevine ni bil v rokah Francozov, moral se je torej na daleč ogniti najrajnejšemu potu in smeri. Ali vojaško sodišče — in to še v vojskennem času — z vsem tem ni računalo, go spoda v regimentu se nato še ozirali niso. Ivan bo stavljen na listo beguncev.

Na svojo srečo ni se takoj prvi avstrijski četi prijavil, želeč morda ravno k svojem regimentu in ne vedoč za svojo proskripcijo. Tako se je že žuril v službo, da je sedaj že celo potoval po krajih, zasedenih od sovražnika. Ali usoda je hotela, da pride ta srečno, brze neprilike mimo, dasi so sovražne čete bile povsod in vsaki kotiček zastavile. Ivan se jim je večje ognil in srečno zopet dospel v kraj, ki je bil v rokah carske vojske. Tu ga vstavi prva cesarska četa, ki jo sreča. Bil je sumljiv mlad mož z mladno ženo na vozu, ki pride od sovražne strani. Ivan je mirno šel pred glavavstvo. Cisto mirno je pred poučil ženo, da krene v kako gostilno ob bližnjem tirolskem gradiču in ji obljubil, da pride čez nekaj časa zopet k njej nazaj.

Ali zgodi se vse drugače. Ivana pritrirajo pred visokega častnika, v katerem je spoznal svojega rojaka in očetovega nektrnega prijatelja. Nikakor namreč ni mogel tak rojak oporostiti generalu Deligjorgjeviču, da je pred njim postal general, vitez Marije Terezije in baron. Oni strašni madež v življenju naših ljudi je tudi njega ugrabil, pa je trpel zares grazne muke radi Deligjorgjevičeve sreče.

Ko je čul Ivanovo ime, bilo mu je, kot da drži dolgo zaželjen plen v rokah. Cisto ugodno mu je prišlo, da je mogel takoj v prvem trenutku potopati z lvenom kot z beguncem. No — kaj se more še več držati na generala, čigar sin je ubegnil iz vojske. In ne povprašujoč dalje, dal je takoj sestaviti in sklicati vojno sodišče. Da — Bože moj, česa li ne more ljuba zavist naših ljudi!

K tej krivdi begustva so dodali še krivdo ugleduštva. Tako so raztolmačili Ivanov srečni prehod čez okraje zasedene po sovražnikih. Za te krivde pa so vzeli celo dokaz, da je potoval z ženo, hoteč baje tako prikriti svoje zločinske namene.

Ni ostal nikak sled kakih izjav Ivanovih. — On svoje žene ni več videl. Drugo jutro po razstanku z njo bil je mrtev. Obsodiljo ga na smrt. Nikdar se ni moglo prav zagnati, kaj je ž njo bilo. Izginila je. Govorili so eni, da je zblaznela; drugi zopet, da se je strmoglavila skozi okno, ko je zvedela za nesrečo — no, kaj zanesljivega in stalnega ni znal nihče od vseh povedati, ki so se po vojski vrnili v domovino. Od nje pa ni nikjer sledu. Prijatelji so se mnogo trudili, da zvedo kaj zanesljivega; bilo je celo upanje, da se najde — ali vse zaman — samo oni snopič pisem je mogel ded zbrati in ohraniti.

gotovo bi bila smrt že davno pokosila ta srca. Vsako šuštenje med vsemi temi starimi listimi mi baš to še peče. V roko mi pride ta ali oni papir — vedno isti in isti šepet. Večna in nepretrgana minljivost človekova se skoro prikazuje duši in čisto jo mora pred sabo gledati kakor kako pošast! Pa vendar! Vendar — še tu med tem starim orumenelim papirjem, med temi slučajnimi izjavami, včasih samo površnimi bilježkami, — davno umrlo življe še trepetava v čaru — skoro s tako silo, da iz tega trepetanja vidi duša vso brezkraino moč in silo življenja. Tam v enem predalčku shranjena so pisma grofa K. moža učenjaka. Bil je zvesti prijatelj deda in ni nikdar pripustil, da mu ne javi kake — po njegovem izrazu — nove zmage "tajne znanosti". Baval se je namreč po načinu mnogih ljudi iz osemnajstega stoletja z iskanjem kamena modrosti in umetnega zlata. Vsaka njegova beseda še danes hrani svezost in silo prepričanja in nade.

Dalje tam do tega predala se hranijo dopisovanja prababe — značajna, ker je največ jih pisanih hrvatsko, a opisuje se život v času jofeinskem. Pa tako gre naprej. A ilirska doba skoro znova nastaja pred mano — iz pisem očetovih prijateljev in maternih tovarišič. Cisto čutim ves dih poezije onih dnij nad seboj, vso ono drago in mlado idlo prebujenega narodnega življenja gledam skoro živo pred sabo. Vsa velika ljubav do besede matere in vsa velika želja po svobodi rodne grude, ki je v onih dneh živela bujno življenje v vsakem neodtujenem in neprodanem srcu hrvatskem, žari še sedaj iz vsakega stavka — in sveti s tako silo, da čisto v duhu vidim mlade ilirkinje z njihovimi narodnimi podulicami, belimi in modrimi jopiči, gledam veselo kolo hrvatske gospode z rdečkastimi kapami in čujem njihove glasne besede, zbrane v slavo Slavije in za svobodo slovenskega juna. — hovo pesem poskočno, pa čisto kot da se tanko — tanko — kot iz dalje in napol tajinstveno iz šuštenja teh davnih listov sklada in zлага napev za napevom — in duša mi sluša — sluša — pa čuje — — "Puna srca, pune čaše, neka živi, što je naše, k tomu ljubav svaki čas, bračo, neka vodi nas! Bože živi naše krasne — našeg žiča zvezde jasne," — in v duhu vidim veselo, ganjeno družbo, kako se burno in resnično raduje, a tam v kotu cvetoe mladenič zroč v milo lice črnooke Hrvatiče, zapoje iz vsega grla: "Oj košutka črnooka!" A solnce na zapadu še ni povsem utonilo za hrib, ko cela družba zaori silno jako pesem: "oš Hrvatska ni propala!"

In kadarkoli sem bil obupan žalosti in bede, ki tare Hrvata in rodno njegovo grudo, — šepet starih listin v starodavnej mobiliji dvigne mi dušo in ohrani nade.

Narodna noša — robec na glavi.

POEZIJE V PROZI. Ivan S. Turgenjev.

Brata. Imel sem prikazen. Prikazala sta mi se angelja... dva genija.

Jaz pravim: angelja... genija — ker v obeh n' bilo narazgajenih telesnih nobene obleke, in za ramani vsakega vzdigovala so se silna, velika krila.

Oba sta — mladenca. Prvi je — nekoliko poln, gladke kože in črnokodrast. Njegove oči so temne, koprneče z gostimi vekami; pogled mil, vesel in poželjiv. Mladeneč je bilo krasno, čarobno, nekako držno in nekako poredno. Škratne, mehke ustnice z lahka trepeteje. Mladeneč se smehlja, kakor kak mogotnik — samosvestno in leno; bujen venci iz cvetlice z lahka počiva na svetlih vlashih, skoraj se dotika baržunastih obrvij.

Pisana leopardova koža, ktero skupaj drži zлата puščica, z lahka visi raz okroglih pleč na obokana ledja. Peresa kril leskečejo se v barvah rožnjih konci so svitlo-rudeči, kakor da so pomočeni v bagreno, svežo kri. Od časa do časa zatrepčejo bistro, s prijaznim kot srebro donečim šumom, se šumom spomladanskega dežja. Drugi je bil suh in rumenkast na telesu. Rebra so mu se nekoliko videla pri vsacem dihu. Vlasje so bili belokodrast, tenki in ravni; velikanske, okrogle, blede-sive oči... pogled nemiren in čudno svitel. Vse črite lista so poostre, mala, na pol odprta usta z ribjimi zobmi; stisnen, orlovski nos naprej moleč, podbradek pokrite z belkasto dlako. Te suhe ustnice se niso še nikdar, niti jeden jedini pot, nikdar nesmehnole. To je bilo pravilno, strašno, neusmiljeno lice. (Sicer pa v prvem, kranem mladenič — lice, kakor je bilo milo in slakdo, ni izraževalo usmiljenja.) Okoli glave drugega mladen-

ča je viselo nekoliko pustih, polomljenih klasov, povitih z ovenelo biljko. Debeli, siva tkanina obdajala je njegova ledja; temnosinja krila za hrbtom, dvigala so se tiho in grozno. Oba mladenca kazala sta se neločljivo tovarišema. Jeden opiral je je n drugega. Mehka roka prvega ležala je, kakor grozd na suhej plečnej kosti drugega; ozka roka drugega se dolgimi tankimi prsti raztegovala se je kakor kača po ženskosnežnih prsih prvega.

In jaz začujem glas. Glej, kaj mi pravi: "Pred teboj sta Ljubezen in Gald — dva rodna brata, temelja vsega, kar živi. "Vse, kar živi, miče se, da se hrani, in hrani se, da rodi." "Ljubezn in Glad — njih smoter je jeden: potrebna sta, da življenje ne preneha, — vlastno in ptuje — in tudi vesoljno življenje." Meseca avgusta 1878.

Bogatina. Kedar mi hvalijo bogatina Rotšilda, kateri iz ogromnih svojih dohodkov daruje cele tisočake za vzgoj otro, za lčenje bolnikov, za preskrbljevanje starih — hvalim ga jaz in sem ginem. No, kakor ga hvalim in sem ginem, vzpominjati se moram le neke uboge kmetiške rodbine, ki je vzela siroto-

nečakinjo v svojo siromašno hiško. — Vzamemo li Katrico. — rekla je žena — pošli bodo poslednji naši groši za njo — celo za sol ne bode, da solimo kruha... — A mi ga je mo je nesoljenega, — odgovori jej mož, njen soprog. Kako daleč je Rotšild za tim možem! Meseca julija 1878.

Starček. Prišli so temni težki dnevi... Vlastna bolezen, zolezni ljubih ljudij, mrz in mrak starosti. Vse, kar si ti ljubil, komur si bil se vso dušo udan, — vse pada in se ruši. Navzdol gre pot. Kaj je storiti? Jadikovati? Zalo-vati? S tim ne pomagaš ne sebi ne drugim... Na posušenem, skrivljenem drevesu je listje manjše in redkeje — a zeleno je vendar. Predružači se i ti, zamisli se v svoje vzpomine, in tam, globoko, globoko, nas krajnem dnu duše leskeče se pred teboj tvoje prejšnje tebi jedinemu dostopno življenje v svojem dišečem, še svezem zelenji, v prijaznej sili spomladanskej! Bodi pa previden... ne glej naprej, ubogi starček! Meseca julija 1878.

DRAGINJA na vseh tiskarskih potrebščinah je silna odkar je nastala vojna. Nekateri stvari stanejo po dva do tri in petkrat več, kakor pred vojno. Naj bi to cenj. naročniki upoštevali in poslali naročnino točno, ker drugače ni mogoče lista jim pošiljati. Seveda so naročniki vredni zaupanja, a to ne plača stroškov; treba je torej, da vsak pošlje naročnino čimprej mogoče ali vsaj ko prejme tozadevni opomin, ker takrat je zadnji čas.

MALI OGLASI. PODPISANI NAZNANJAM DA ME je zapustila nezvesta soproga Rosie Marentič in odšla neznanokam. Odzaj več nisem odgovoren za njo in tudi ne plačam nobenih dolgov, ki jih morda naredi, ker je odšla samovoljno. Mat. Marentič, 405 Moen Ave., Rockdale, Ill. 3t

V NAJEM 3 SOBE HIŠANA vogaļu Scott in Clay St., Joliet, City water in Gas. Vprašaj tam. 1t

NAPRODAJ TEATER S PREMICHNIM slikami. Prav lepo urejen in je dobičkonosen. Dober vzrok za prodajo — draft. Uprajšaj takoj na 417 Meeker Ave. Joliet.

Pri prehladih vurgnite vrat in prsa, kakor tudi stopala s Dr. Richter-jevem PAIN-EXPELLER. Čitinkje takoj olajljivo in prijetno. Jedino pravi s varstveno znamko sidra. 35c. in 65c. v lekarnah in varnostno oa F. A. RICHTER & CO. 24-26 Washington Street, New York, N. Y.

STENSKI PAPIR Velika zaloga vsakovrstnih barv, olje in firnečev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskeg papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras Chi. Phone 376 N. W. 927. 120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

POZOR ROJAKINJE! Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovol V mesnici Anton Pasdertz se dobijo najboljše sveže in preka-jene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postržba je naše geslo. Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogaļu Madison and Granite Street Chic. Phone 2678, N. W. Phone 1113.

Anton Pasdertz

Fred Lehning Brewing Co. JOLIET, ILL. PIVO V STEKLENICAH. Cor. Scott and Clay Sts. Both Phones: 26. JOLIET, ILLINOIS.

Korespondent. Dva prijatelja sedita za mizo in pijačeta čaj. Na jedenkrat navstne na cesti šum. Zasliši se žalostno stokanje, grde psovke, škodoželjen smeh. — Nekoga tepo, — zapazi jeden izmed prijateljev in pogleda skozi okno. — Zločina? Ubijalca? — vpraša drugi. Čuj, naj vže bo, kdor hoče, dopusti se ne sme, da ga sodijo sami. Pojdiva, govoriva zanj. — Da, ubijalca ne tepo. — Ne ubijalca? Tedaj tata? V sakojako, pojdiva, izrgajva ga množici. — Tudi tata ne. — Ne tata? Tedaj blagajnika, zelezniskega uradnika, vojneke založnika, ruskega mecena, odvjetnika, blagomislečega urednika, občnega žrtvovaltelja?... Vse jedno pojdiva in pomagajva mu! — Ne!... oni tepo korespondenta. — Korespondenta? — No, veš kaj: izpiva najpreje čašo čaja. Meseca julija 1878.

Vojaške vaje. "No, Jozelj, kako pa je bilo pri vajah? Ali si imel dobro stanovanje?" Jozelj: "To je bilo, da Bog pomagaj. Komaj sem prestopil vežni prag, so mi že nasproti prišle podgane in misli vse objokane!"

meso, grocerije IN KRANJSKE KLOBASE istotako vse vrste drugo sveže in pre-kajeno meso ter vse druge pedmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti. Priporočam svoje podjetje vsem ro-jakom, zlasti pa našim gospodinjam. Spoštovanjem John N. Pasdertz Chicago tel. 2917. Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

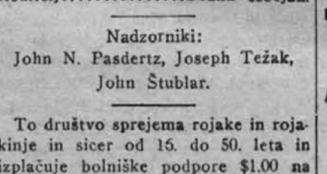
Društvo Sv. Družine (The Holy Family Society) štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois. Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1918. Predsednik.....George Stonich. Podpredsednik.....Stephen Kukar. Tajnik.....Jos. Klepec. 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill. Zapisnikar.....John Barbich. Blagajnik.....Anton Nemanich st. Bolniški načelnik.....Nick Jurjevich. Reditelj.....Frank Kocjan.

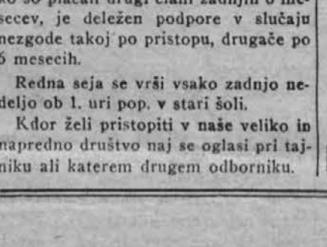
Nadzorniki: John N. Pasdertz, Joseph Težak, John Štubar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 15. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore \$100 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino. Tudi člani-vojaki so delžni v bolzni-ke cele podpore in cele smrtnine. To društvo ima že nad \$3,000.00 v bolniški blagajni in je do zdaj že izplačalo skupaj 4606.00 dolarjev bolniške podpore članom (icam). Kdor plača takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli. Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se oglasi pri tajniku ali katerem drugem odborniku.

College of Saint Thomas SAINT PAUL, MINNESOTA Under the Control and Direction of Archbishop Ireland Collegiate, Academic, Commercial and Preparatory Courses A COLLEGE COMBINING FINEST CATHOLIC TRAINING WITH MILITARY DISCIPLINE Designated by War Department as "Honor School" — A distinction reserved to ten best Military Schools in the United States Splendid Buildings, Grounds, Library and Equipment Junior and Senior Divisions of the Reserve Officers' Training Corps. Eight hundred and forty-two students registered last year. For catalog address Very Rev. H. Moynihan, D. D. Pres-

College of Saint Thomas SAINT PAUL, MINNESOTA Under the Control and Direction of Archbishop Ireland Collegiate, Academic, Commercial and Preparatory Courses A COLLEGE COMBINING FINEST CATHOLIC TRAINING WITH MILITARY DISCIPLINE Designated by War Department as "Honor School" — A distinction reserved to ten best Military Schools in the United States Splendid Buildings, Grounds, Library and Equipment Junior and Senior Divisions of the Reserve Officers' Training Corps. Eight hundred and forty-two students registered last year. For catalog address Very Rev. H. Moynihan, D. D. Pres-

Fred Lehning Brewing Co. JOLIET, ILL. PIVO V STEKLENICAH. Cor. Scott and Clay Sts. Both Phones: 26. JOLIET, ILLINOIS.